

Линейни изображения

Нека V_1 и V_2 са линейни пространства над поле F .

Опр // Изображението $\varphi: V_1 \rightarrow V_2$

$\varphi: V_1 \rightarrow V_2$ е линейно изображение, ако:

- 1) $\varphi(a+b) = \varphi(a) + \varphi(b)$, $\forall a, b \in V_1$
- 2) $\varphi(\lambda a) = \lambda \varphi(a)$, $\forall a \in V_1, \forall \lambda \in F$

Пример 1) Нека $\sigma: V \rightarrow \{\sigma\}$ $\sigma(x) = \sigma$ е линейно

2) $k \leq n$ $\varphi: F^n \rightarrow F^k$: $\varphi((a_1, \dots, a_n)) = (a_1, \dots, a_k) \in F^k$

3) V има фиксиран базис $e_1, \dots, e_n$ над полето F

вземане $\sigma: V \rightarrow F^n$: $\sigma(a_1 e_1 + \dots + a_n e_n) = (a_1, \dots, a_n) \in F^n$
н-координати $\sigma(x+y) = \sigma(x) + \sigma(y)$ и $\sigma(\lambda x) = \lambda \sigma(x)$

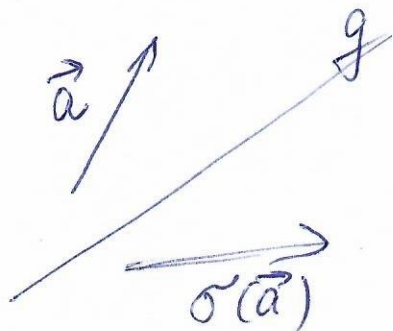
4) Нека $l_1, \dots, l_k: F^n \rightarrow F$ са k линейни функции
 $l_i(x_1, \dots, x_n) = a_{i1}x_1 + \dots + a_{in}x_n$

$\varphi: F^n \rightarrow F^k$ $\varphi(x) = (l_1(x), \dots, l_k(x))$ $\left| \begin{array}{l} l_1 = a_{11}x_1 + \dots + a_{1n}x_n \\ \vdots \\ l_k = a_{k1}x_1 + \dots + a_{kn}x_n \end{array} \right.$
стойността на x заместено в системата

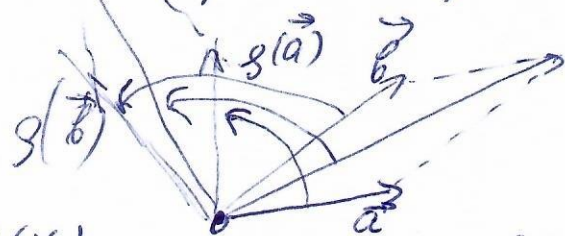
Линейни изображения //

Нека $\mathbb{R}^2$ - лин. пр. во на векторите в равнината

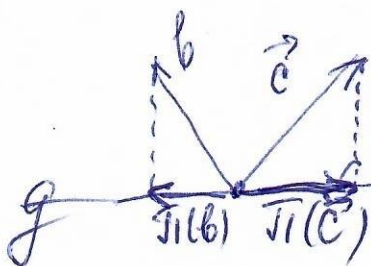
(2)

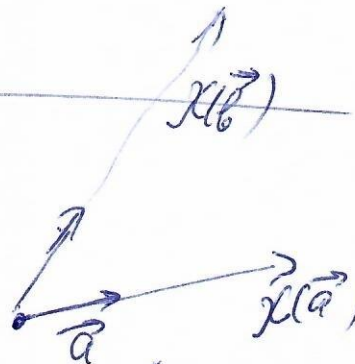
σ - осева симетрия
относно фикс.
права

$z(x)$ - ротация на векторите
относно O е на фиксирана
точка в равнината

Π - Проектисти
на векторите
в/у е на
права

хомотетия с фиксиран
коэффициент

Линейни изобразявания

(3)

Нека $\varphi: V_1 \rightarrow V_2$ е линейно изобразяване

1) $\varphi(0_{(1)}) = 0_{(2)}$ ($\varphi(0) = \varphi(0 \cdot \sigma) = 0 \varphi(\sigma) = 0$)

2) Нека $a_1, \dots, a_s \in V_1$, $\lambda_1, \dots, \lambda_s \in F$
 $\varphi(\lambda_1 a_1 + \dots + \lambda_s a_s) = \lambda_1 \varphi(a_1) + \dots + \lambda_s \varphi(a_s)$

3) $\varphi(-a) = -\varphi(a)$ ($\varphi(-a) = \varphi(-1a) = -1\varphi(a) = -\varphi(a)$)

4) Ако $e_1, \dots, e_n$ е базис на V_1 , тогава

$$\varphi(a) = a_1 \varphi(e_1) + \dots + a_n \varphi(e_n)$$

$$a = a_1 e_1 + \dots + a_n e_n$$

и φ се определя от стойностите на $\varphi(e_1), \dots, \varphi(e_n)$

Пример: $V = \mathbb{R}[x]$

$$\partial: \mathbb{R}[x] \rightarrow \mathbb{R}[x]$$

$$\partial(f) = f'$$

$$\partial(f+g) = (f+g)' = f' + g' = \partial(f) + \partial(g)$$

$$\partial(\lambda f) = (\lambda f)' = \lambda(f)' = \lambda \partial(f)$$

С.в. во / Нека $\varphi: V_1 \rightarrow V_2$ е линейно изобр.^(3')

Ако $a_1, \dots, a_k \in V_1$ са линейно зависими,
тогава $\varphi(a_1), \dots, \varphi(a_k)$ също са лн. зависими.

Д-во $a_1, \dots, a_k$ лз $\Rightarrow \exists \lambda_1, \dots, \lambda_k \neq 0, \dots, 0$ и $\lambda_i \in F$
 $\lambda_1 a_1 + \dots + \lambda_k a_k = 0$

$$\Downarrow$$
$$\varphi(\lambda_1 a_1 + \dots + \lambda_k a_k) = \varphi(0)$$

$$\Rightarrow \lambda_1 \varphi(a_1) + \dots + \lambda_k \varphi(a_k) = 0$$

$$\Rightarrow \varphi(a_1), \dots, \varphi(a_k) \text{ са лз}$$

Забел.

II Нека V_1, V_2 лин. пр-ва над поле F (4)
 и $\dim V_1 = n$ и $e_1, \dots, e_n$ базис на V_1
 Ако $v_1, \dots, v_n$ са произволни вектори от V_2 ,
 $\Rightarrow$ съществува единствено лин. изображение
 $\varphi: V_1 \rightarrow V_2$, за което $\varphi(e_i) = v_i, i=1, \dots, n$

D-во //

! Нека $\varphi: V_1 \rightarrow V_2$ и $\psi: V_1 \rightarrow V_2$
 са линейни изображения $\varphi(e_i) = \psi(e_i) = v_i$
 Нека $a = \alpha_1 e_1 + \dots + \alpha_n e_n \in V_1$ - произволен

$$\varphi(a) = \alpha_1 \varphi(e_1) + \dots + \alpha_n \varphi(e_n) = \alpha_1 v_1 + \dots + \alpha_n v_n$$

$$\psi(a) = \alpha_1 \psi(e_1) + \dots + \alpha_n \psi(e_n) = \alpha_1 v_1 + \dots + \alpha_n v_n$$

$$\Rightarrow \varphi(a) = \psi(a), \forall a \in V_1$$

$$\Rightarrow \varphi = \psi$$

⑤ Нека $v_1, \dots, v_n$ произволителни от V_2
 $e_1, \dots, e_n$ - базис на V_1

⑤

Дефинираме изобразяване $\varphi: V_1 \rightarrow V_2$

$$a = \alpha_1 e_1 + \dots + \alpha_n e_n \Rightarrow \varphi(a) = \alpha_1 v_1 + \dots + \alpha_n v_n \in V_2$$

Проверяваме, че φ е линейно изобразяване

Ако $c = \beta_1 e_1 + \dots + \beta_n e_n \in V_1$

$$\begin{aligned}\varphi(a+c) &= \varphi((\alpha_1 + \beta_1)e_1 + \dots + (\alpha_n + \beta_n)e_n) = \\ &= (\alpha_1 + \beta_1)v_1 + \dots + (\alpha_n + \beta_n)v_n = \\ &= (\alpha_1 v_1 + \dots + \alpha_n v_n) + (\beta_1 v_1 + \dots + \beta_n v_n) = \\ &= \varphi(a) + \varphi(c)\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}\varphi(\lambda a) &= \varphi(\lambda \alpha_1 e_1 + \dots + \lambda \alpha_n e_n) = \lambda \alpha_1 v_1 + \dots + \lambda \alpha_n v_n = \\ &= \lambda (\alpha_1 v_1 + \dots + \alpha_n v_n) = \lambda \varphi(a)\end{aligned}$$

$\Rightarrow \varphi$ е линейно изобразяване

Заг/ Да се намери линейното изображение
 $\varphi: F^3 \rightarrow F^2$ за което $\varphi(e_1) = (1, 2)$; $\varphi(e_2) = (3, 4)$; $\varphi(e_3) = (5, 6)$ 6

Р-е// $\varphi(x_1 e_1 + x_2 e_2 + x_3 e_3) = \varphi(x_1, x_2, x_3) = x_1(1, 2) + x_2(3, 4) + x_3(5, 6) =$
 $= (x_1 + 3x_2 + 5x_3, 2x_1 + 4x_2 + 5x_3)$
 т.е. $\begin{cases} \ell_1: x_1 + 3x_2 + 5x_3 = \ell_1(x) \\ \ell_2: 2x_1 + 4x_2 + 5x_3 = \ell_2(x) \end{cases}$

Опр.// Ако V_1 и V_2 са линейни пространства над поле F , то φ е изоморфизъм, ако

- 1) $\varphi: V_1 \rightarrow V_2$ линейно изображение
  - 2) φ е биекция
- $\left\{ \begin{array}{l} \text{сюръекция: } \forall y \in V_2 \Rightarrow \exists x \in V_1: \varphi(x) = y \\ \text{инекция: } \text{Ако } \varphi(x) = \varphi(x_2) \Rightarrow x_1 = x_2 \end{array} \right.$

Тогаваша $V_1 \cong V_2$

Св-ва 1) $V \cong V$ ($\text{id}: V \rightarrow V: \text{id}(x) = x$)

2) Ако $V_1 \cong V_2 \Rightarrow V_2 \cong V_1$

3) Ако $V_1 \cong V_2 \Rightarrow \exists \varphi: V_1 \rightarrow V_2$ биекция и линейно изобр.

$\Rightarrow \exists \varphi^{-1}: V_2 \rightarrow V_1$. Нека $u, t \in V_2 \Rightarrow \exists a, b \in V_1$

$u = \varphi(a) \Rightarrow \varphi^{-1}(u) = a = \varphi^{-1}(\varphi(a))$
 $t = \varphi(b) \Rightarrow \varphi^{-1}(t) = b = \varphi^{-1}(\varphi(b))$
 $\varphi(a+b) = u+t \Rightarrow \varphi^{-1}(u+t) = a+b = \varphi^{-1}(u) + \varphi^{-1}(t)$

празна страница

Т // Нека F е поле и V_1 и V_2 крайномерни пр-ва на F . Тогава е изпълнено:
 $V_1 \cong V_2 \Leftrightarrow \dim V_1 = \dim V_2$

До-во/

$\Rightarrow$ Нека $V_1 \cong V_2 \Rightarrow \exists \varphi: V_1 \rightarrow V_2$ изоморфизъм

Нека $e_1, \dots, e_n$ базис на V_1
 ще докажем, че $\varphi(e_1), \dots, \varphi(e_n)$ - базис на V_2

- Нека $v \in V_2$ - произволен
 от φ -биектив $\Rightarrow \exists a \in V_1: \varphi(a) = v$

ако $a = a_1 e_1 + \dots + a_n e_n$
 $\Rightarrow v = \varphi(a) = a_1 \varphi(e_1) + \dots + a_n \varphi(e_n) \in \ell(\varphi(e_1), \dots, \varphi(e_n))$

$\Rightarrow \ell(\varphi(e_1), \dots, \varphi(e_n)) = V_2$

- Допускаме, че $\beta_1, \dots, \beta_n \in F: \beta_1 \varphi(e_1) + \dots + \beta_n \varphi(e_n) = 0$ от φ -линейно $\Rightarrow$

$\Rightarrow \varphi(e_1) \dots \varphi(e_n) \Rightarrow \varphi(\beta_1 e_1 + \dots + \beta_n e_n) = \varphi(0)$ от φ -биектив $\Rightarrow$
 $\Rightarrow \beta_1 e_1 + \dots + \beta_n e_n = 0$ но $e_1, \dots, e_n$ са ЛНЗ $\Rightarrow$
 $\Rightarrow \beta_1 = \beta_2 = \dots = \beta_n = 0 \Rightarrow \varphi(e_1) \dots \varphi(e_n)$ ЛНЗ
 базис на V_2

$\Leftarrow$ Нека $\dim V_1 = \dim V_2 = n$ и $e_1, \dots, e_n$ базис на V_1
 $g_1, \dots, g_n$ базис на V_2
 От Th $\Rightarrow \exists !$ линейно изобр. $\varphi: V_1 \rightarrow V_2 : \varphi(e_i) = g_i$

Ще покажем, че φ е биекция

- Нека $v \in V_2 \Rightarrow v = \beta_1 g_1 + \dots + \beta_n g_n = \beta_1 \varphi(e_1) + \dots + \beta_n \varphi(e_n)$
 $= \varphi(\beta_1 e_1 + \dots + \beta_n e_n)$

$\Rightarrow \varphi$ е сюрекция

- Нека $a_1, a_2 \in V_1$ такива че
 $\varphi(a_1) = \varphi(a_2)$

$$\begin{aligned} a_1 &= \lambda_1 e_1 + \dots + \lambda_n e_n \\ a_2 &= \mu_1 e_1 + \dots + \mu_n e_n \end{aligned}$$

$$\varphi(\lambda_1 e_1 + \dots + \lambda_n e_n) = \varphi(\mu_1 e_1 + \dots + \mu_n e_n)$$

$$\lambda_1 g_1 + \dots + \lambda_n g_n = \mu_1 g_1 + \dots + \mu_n g_n$$

$$\Rightarrow (\lambda_1 - \mu_1)g_1 + \dots + (\lambda_n - \mu_n)g_n = 0$$

$$g_1, \dots, g_n \text{ са ЛНЗ} \Rightarrow \lambda_1 - \mu_1 = 0, \dots, \lambda_n - \mu_n = 0$$

$$\Rightarrow \lambda_1 = \mu_1, \dots, \lambda_n = \mu_n \Rightarrow a_1 = a_2$$

$\Rightarrow \varphi$ е инекция

$\Rightarrow \varphi$ е биекция и $V_1 \cong V_2$